

שיטת הרמב"ם בגדר אין מעבירין על המצוות

א. מח' במקור ובהגדרת הדין

איתא ביומא (לג.) "ודישון מזבח הפנימי קודם להטבת חמש נרות, מאי טעמא? אמר אביי: גמרא גמירנא, סברא לא ידענא. ורבא אמר כריש לקיש. דאמר ריש לקיש אין מעבירין על המצוות. וכי עייל להיכל במזבח פגע ברישא ... אמר רבא, שמע מינה מדריש לקיש עבורי דרעא אטוטפתא אסור. היכי עביד מדרעא לטוטפתא."

ומדברי הגמ' שם לומדים ששייך דין של אין מעבירין על המצוות כשיש ב' מצוות לפניו. וכן משמע מלשון הרמב"ם בהל' תפילין (ד, ח) שפסק מדברי הגמ' ביומא (לג.) וז"ל: "כשחולץ אדם תפיליו להצניען בכלי לא יניח של יד מלמטה ושל ראש מלמעלה מפני שבשעה שהוא רוצה ללובשן יפגע בשל ראש תחלה ונמצא שמניחה ומוציא של יד לפי שאין לובשין של ראש קודם של יד, ואסור לאדם להניח מצוה ולעבור ממנה למצוה אחרת אלא מצוה שתבוא לידו של אדם בתחלה בה הוא מתעסק, לפיכך צריך להניח של יד למעלה כדי שיפגע בה תחלה וילבש על הסדר." אולם, רש"י שם פירש (ד"ה אין מעבירין על המצוות): "הפוגע במצוה לא יעבור ממנה, ונפקא לן במכילתא מושמרתם את המצוות, קרי ביה את המצוות – לא תמתין לה שתחמיץ ותיישן." ומשמע מדבריו ששייך דין זה אפילו כשיש רק מצוה אחת לפניו (דהיינו שאסור להניח מצוה כדי לעשות דבר רשות).

ויש מפרשים (עי' בנשמת אדם כלל יג אות ב ובשו"ת דברי מלכיאל ח"א סי' טז) שהמח' בין רש"י והרמב"ם אם הדין אין מעבירין על המצוות שייך רק בב' מצוות או אפילו במצוה אחת תלויה בטעם שהביאו הראשונים לדין זה. רש"י הנ"ל כתב ע"פ דברי המכילתא שמקור הדין הוא מושמרתם את המצוות. א"כ טעם דין זה הוא חשש איחור וביטול מצוה, וממילא ששייך דין זה אפילו במצוה אחת.

לעומת זאת, הרמב"ם בפירושו למס' אבות (ב, א) על דברי הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה כתב: "אבל מצוות עשה לא נתבאר שכן כל אחת מהן מהו אצל ה', עד שנדע מה מהן יותר חשוב ומה מהן למטה מזה ... ולפיכך ראוי להשתדל בכולן. ומפני זה העיקר אמרו העוסק במצוה פטור מן המצוה, מבלי הקשה בין המצוה אשר הוא עוסק בעשייתה והאחרת אשר תחלוף ממנו. ולזה גם כן אמרו אין מעבירין על המצוות, רצונו לומר אם הזדמן לך מעשה מצוה, אל תעבור ממנו ותניחנו כדי לעשות מצוה אחרת." ומשמע מדבריו שכלל זה מבוסס על היסוד של זהירות במצוות, היינו שאין שוקלים מצוות, וממילא שייך דין רק כשיש ב' מצוות לפניו.¹

ב. קושיית התוספות והבנות בדברי הרמב"ם

והנה תוס' ביומא שם (ד"ה אין מעבירין על המצוות) הביאו דברי הגמ' בזבחים (נא.) שלומדים ששיירי הדם של חטאת פנימית היה שופך על יסוד מערבי מהפסוק (ויקרא ד, ז) "אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד." ודורשת הגמ' ע"ז "ההוא דפגע ביה ברישא." וכתבו תוס' וז"ל "ומשמע (מדרשה זו) משום דאין מעבירין על המצות אבל רש"י ל"ג 'ההוא דפגע ביה ברישא' אלא מפתח אהל מועד קא גמר לה דיסוד מערבי של מזבח הוי כנגד הפתח וכן משמע התם (זבחים נג.) בגמרא גבי שירי הדם היה שופך על יסוד דרומי ומפרש משום דילמד ירידתו מן הכבש ליציאתו מן ההיכל מה יציאתו מן ההיכל בסמוך לו דהיינו יסוד מערבי אף ירידתו מן הכבש בסמוך לו דהיינו יסוד דרומי ואי מאין מעבירין על המצות קא יליף לפנימיים דנשפכין על יסוד מערבי אמאי פשיטא ליה טפי פנימיים שהן ביסוד מערבי מבחיצון ביסוד דרומי הא אידי ואידי שייך בהו טעמא דאין מעבירין על המצות ... ואם תאמר ולמה לי קרא אמאי לא נפקא מדריש לקיש דאין מעבירין על

¹ ואין להקשות על הרמב"ם מדברי המכילתא שם מכמה טעמים. בעיקר משום שבדברי המכילתא לא מוזכר ענין זה בכלל אין מעבירין, רק רש"י וההולכים בשיטתו מפרשים דדין אין מעבירין על המצוות הוא משום חשש חינוך המצוה. וראי' לזה היא שבגמ' הכלל הזה נאמר בשם ר"ל ולא ר' יאשיה כמו במכילתא. ועי' מש"כ לקמן בביאור שיטת הרמב"ם. וע"ע בפ"ר בחיי' על מס' אבות שהיה לו גי' אחרת בדברי המכילתא. ועוד, מפני שבדברי המכילתא הם רק במכילתא דר' ישמעאל שלא היה תחת ידו של הרמב"ם כידוע (עי' ספר המכילתא דרשב"י והרמב"ם לר"מ כשר בענין זה).

המצוות ויש לומר דלא שייכא דריש לקיש אלא היכא דבעינן למעבד תרוייהו שיש להקדים ההוא דפגע ביה ברישא.

והרמב"ם פסק (מעשה קרבנות ה, י-יא) ע"פ הגמ' בזבחים שם וז"ל "[הלכה י'] (בחטאות חיצוניות) ... ועל יסוד אותה הקרן שהשלים בה המתנות הוא שופך שיירי הדם שנאמר ואת כל הדם ישפך אל יסוד מזבח העולה² זה יסוד דרומי. [הלכה י"א] כל החטאות הנשרפות דמם נכנס לפנים להיכל ומזין ממנו שם כאשר מפורש בתורה, ושיירי הדם שופכן על יסוד המערבי של מזבח החיצון שהוא פוגע בו תחילה בצאתו מן ההיכל.

ויש להקשות על דברי הרמב"ם איך הבין את דברי הגמ' בזבחים? משמע מלשונו בהלכה י"א שגרס לשון הגמ' "ההוא דפגע ביה ברישא" כמו תוס'. ולפי תוס', שלשון זה היינו משום דאין מעבירין על המצוות, איך סובר הרמב"ם כן אם פירש שדין זה שייך רק בב' מצוות? ואפילו אם סובר ששייך אין מעבירין במצוה א', למה בהלכה י' פסק ששיירי דם חטאת חיצונה נשפכים ביסוד דרומי מכח הפסוק? הלא רק בעינן הדין של אין מעבירין על המצוות ותו לא! ובאמת, איך הבין הרמב"ם את הגמ' שם (נג). שמשמע שיש פסוק כיון שיש ה"א שילמד "סתום מן המפורש?"

ותי' הלחם משנה שם (וכ"כ המלבי"ם ופי' המיוחס לר"ש על הספרא שם) שפסוק "אשר פתח אהל מועד" הוא המקור שהדין דאין מעבירין שייך ג"כ במצוה א'. ולענ"ד תירוץ זה דחוק מאד לפרש דברי הרמב"ם. הרי מבואר מפירוש הרמב"ם לאבות ובהל' תפילין דלא שייך כלל דאין מעבירין על המצוות רק בב' מצוות! ועוד, שלפי דבריו קשה הגמ' גבי חטאת חיצונה כי א"כ מה הה"א שיהיה ביסוד מערבי מטעם ילמד סתום מן המפורש אם הטעם משום אין מעבירין? וגם אין לומר שזה היה דוקא התי' של הגמ', כי לפי גירסת הרמב"ם, כבר פירשו את זה בסוגיא הקודמת לגבי שיירי הדם של חטאת פנימית! (שו"מ קושיא זו בשיעורי ר' משולם דוד הלוי זצ"ל בזבחים שם).

² כל המפרשים (לדוגמא עי' בכ"מ ובמהר"י קורקוס שם) מפלפלים בגי' הפסוק שהביא הרמב"ם. ואיני יודע מה כ"כ קשה, כי הביא לשון הפסוק בחטאת יחיד. וכן מבואר מדבריו בפירוש המשניות (זבחים ה, ג) שהביא דברי הספרא. ודוק.

ועוד קשה, שהרי אם באמת הרמב"ם סובר ששייך אין מעבירין רק בב' מצוות, לכאורה יש שתי סוגיות שסותרות שיטתו. עי' במנחות (סב:) "מצות העומר להביא מן הקרוב ... מ"ט? איבעית אימא משום כרמל ואיבעית אימא משום דאין מעבירין על המצות." ושם לכאורה יש מצוה אחת. וכן במגילה (ו:), דלחד מ"ד מוטב לקיים מצוות היום דפורים ביי"ד לאדר הראשון משום דאין מעבירין על המצוות, ואנחנו מקיימים אותם באדר שני רק משום ש"מסמך גאולה לגאולה עדיף." ולכאורה גם שם יש רק מצוה אחת שיש ב' אפשרויות (בזמן) לקיימה. ובפיהמ"ש במנחות שם (י, ג) פי' וז"ל: ³ "העיקר אצלינו אין מעבירין על המצות, וענינו שאם נזדמנה לאדם מצוה לא יניחנה בגלל שדעתו על מצות אחרות לעשותן, ומחמת עיקר הזה מתכוונים בעומר להביאו מן הקרוב שבמקומות לירושלם כדי שלא להניח את זה הראוי למצוה וילכו לבקש זולתו ונמצא שעבר ממצוה למצוה וזה אסור." מבואר מכאן ששייך דין דאין מעבירין רק בב' מצוות, אלא שפגישה בחפצא שראוי לעשות בה מצוה נחשבת למצוה אחרת. והביאור בזה הוא שבאמת גם זה נחשבת לשיקול בעשיית מצוות, דהיינו האם לעשותו בחפץ אחד או השני. וזוהי כוונת הרמב"ם כשכתב "וילכו לבקש זולתו." ולפ"ז, יש לפרש הסוגיא במגילה שקביעת חודש אדר נחשבת לחפצא – דהיינו זמן שראוי לעשות מצוה, וממילא שייך העברה שם. אבל מ"מ, רואים שזה נגד הלח"מ, כי הל"ל שהדין דאין מעבירין על המצוות שייך אפילו במצוה א'! (ואין לומר שהסבר זה פי' והבנה בפסוק כמש"כ הל"מ, כי לא הוזכר כאן ברמב"ם.)

והגרי"ד סולובייצ'יק זצ"ל (עי' שיעורי הגרי"ד על עבודת יוה"כ נח:) תי' קושית התוס' בשם אביו הגר"מ שמבלי הפסוק לא היה שייך כללא דאין מעבירין משום שמבלי הפסוק יסוד המזבח היה נחשב כמקום אחד, וממילא פסוק זה מחדש שיש מקומות מחולקים ביסוד המזבח וצריך שפיכה ביסוד מערבי. ובחטאת יום הכיפורים ביומא (נח:) שייך דין אין מעבירין מכיון שמבלי פסוק כל קרן וקרן הוי מקום בפ"ע.

³ העתקתי לשונו ממהדורת מכון המאור. ונלענ"ד שג' זו יותר נכונה ממהדורת הרב קאפח, שבמקום "כלל" תרגם "עיקר" כמו לשונו בפהמ"ש לאבות. ועוד, שבמקום "ואין זה מותר" תרגם "זה אסור". וזה יותר קרוב ללשונו בהל' תפילין. (אבל יש לדחות שאין שום שינוי משמעותי בזה.)

אבל נלענ"ד שתי' זה אינו מספיק לפרש דעת הרמב"ם, כי בחטאת חיצונה הקשה בגמ' זבחים (נג.) שישפוך ביסוד מערבי כיון שלומדים סתום מן המפורש. אבל לפי תי' הגרי"ד, למה לא הקשה הגמ' שישפוך באיזה צד שירצה כיון שיסוד מזבח הוי חפצא אחת מבלי תיאורים נוספים? ודוחק לומר שהקשה זו רק אחר שפירשו לעיל בסוגיא אחרת שאין ליסוד דין אחד, כיון שלפי הגר"מ והגרי"ד הפסוק אינו סתום, אלא חפצא אחת!

ג. יסוד הדין של אין מעבירין על המצוות

מכח קושיות אלו נלענ"ד לפרש שיטת הרמב"ם שם בדרך אחרת: דהנה עי' בפסחים (סד:) בסדר עבודת ק"פ וז"ל "קבל את המלא ומחזיר את הריקן וכו'. אבל איפכא לא. מסייע ליה לרבי שמעון בן לקיש, דאמר רבי שמעון בן לקיש: אין מעבירין על המצוות. ובפיהמ"ש שם (ה, ה) וז"ל "ללמדך זהירות במצוות שאינו מחזיר את המזרק עד שמקבל את השני."⁴

ולכאורה כתב מילת "ללמדך" כיון שבגמ' כתוב "מסייע לר"ל". דהיינו, ששיטת ר"ל (שאין מעבירין על המצוות) היא דבר מחודש או דבר שאינו מוסכם, ומשנה זו ראי' לשיטתו. (וכן משמע מדברי ר"ח שם שכתב "שמעינן ... הא דאמר ר"ל אין מעבירין ...") אבל דברי הרמב"ם עדיין צ"ב למה כתב זה בפירושו למשנה, כי איך הדגשת הראי' לשיטת ר"ל קשורה להבנת המשנה (או לפסק הלכה)? ועוד צריך להבין למה השמיט עצם הטעם של דין זה – אין מעבירין – ורק נקט "זהירות במצוות?"

ונ"ל לפרש דבריו, שיש לדייק שלא כתב שבציור זה יש העברה ממצוה למצוה. אלא משמע שיש כאן רק מצוה אחת, דהיינו קבלת המלא שהוא חלק ממצוות נתינת דם על המזבח. וכן פי' המאירי והרע"ב במשנה כאן שהחזרת הריקן רק הכשר בעלמא. ולכאורה, מכאן ראי' ששייך אין מעבירין אפילו במצוה אחת. וא"כ, צ"ב למה לא הביאו התוס' דין זה לראי' או כקושיא בשום מקום? אלא ע"כ ס"ל שאפילו למ"ד שהדין דאין מעבירין על המצוות

⁴ גם כאן העתקתי לשון מהדורת מכון המאור. ובמהדורת קפאח תרגם "זריזות". ונלענ"ד שתרגום מכון המאור יותר נכון כיון שבאבות כתוב "הוי זהיר". אולם, עי' במאירי (פסחים סד.).

שייך רק בב' מצוות, אין הכוונה למצוות דוקא אלא לכל פעולה שהיא חלק מתהליך של מצוה.

אבל לפ"ז, יש להקשות למה המאירי פי' המשנה על דרך הרמב"ם שמשנה זו באה "להודיעך הזריזות והחביבות על המצות כי לא היה מחזיר את המזרק עד שהיה לוקח את השני" ולא הזכיר שום ענין של העברה ממצוה למצוה אע"פ שפי' באבות שם כמו הרמב"ם שענין אין מעבירין הוא ענין שיקול מצוה? וכן פי' ביומא (לג.) וז"ל: "שאין מעבירין על המצות כלומר שהפוגע בדבר הראוי למצוה לזכות בו אע"פ שלא התחיל עדיין להתעסק בה לא יעבור ממנה כדי להתעסק באחרת."

אלא צ"ל שיש מח' בין הרמב"ם והמאירי ובין תוס' ביסוד אין מעבירין אפילו בב' מצוות. והיינו, שתוס' בעצם ס"ל כרש"י שמקור הענין ויסוד טעמו הוא משום החמצת ואיחור המצוה. וממילא, אע"פ שתוס' ס"ל דרק שייך אין מעבירין בב' מצוות, הטעם הוא מה שמבואר במכילתא משום חשש איחור וביטול מצוה ולכן כל פעולה ששייכת לתהליך של מצוה, כגון הכשר מצוה של החזרת הריקן, נחשבת כמצוה לענין זה. ולכן, אין מעבירין בהחזרת הריקן לשיטת התוס' היינו כמו אין מעבירין בכל מקום.

אבל הרמב"ם והמאירי סוברים שיסוד הענין הוא שיקול מצוות. במילים אחרות, זהירות במצוות, וכלשון המשנה "הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה." וא"כ, אין לומר ששייך אין מעבירין על המצוות במצוה והכשר מצוה, שהרי אנחנו יודעים שאינן שקולים. לכן הדגישו שזה רק "ראי' לר"ל" כיון שהמשנה רק מלמדת יסוד של אין מעבירין על המצוות – זהירות במצוה – ולא עצם הדין כיון שאינו רק מצוה אחת. ומטעם זה לא הוזכר ענין של אין מעבירין בפירושיהם למשנה זו.

וכן מטעם זה אפשר לפרש למה לא הביא הרמב"ם טעם הגמ' דאין מעבירין על המצוות כשפסק (קרבן פסח א, יד) "ומקבל מזרק אחד מלא ואחר כך מחזיר את הריקן" אע"פ שנתן טעמים לעוד דינים באותו הלכה כמו עשיית שורות של כהנים ובהלכה הקודמת. (וגם לפי הנ"ל אולי יש לפרש דיוק של מהר"י קורקוס שם שכתב שיש רק "הקפדה" בקדימת קבלת מזרק המלא ולא "איסור" כמש"כ הרמב"ם בהלכות תפילין לעיל כיון שבמזרקות אין איסור (היינו דין) של אין מעבירין על המצוות כלל אלא הוראה והקפדה בלבד משום היסוד של אין מעבירין על המצוות.)

ד. העברה בחפצא של מצוה שמתעסק בה

אבל נראה שיש עוד שלב בענין זה שיסוד של זהירות במצוות נשתלשל לדין מצומצם של אין מעבירין שהוא מוגדר בדינים שונים (כגון הא דרך שייך דין אין מעבירין בב' מצוות). והיינו, שיהיו כמה ציורים ששייכים ליסוד של זהירות במצוות אבל לא יהיו נכללים בתוך הדין המצומצם של אין מעבירין. והנה, מתוך דברי הרמב"ם והמאירי בפירושיהם לאבות, משמע שהדינים של עוסק במצוה פטור מן המצוה ואין מעבירין על המצוות הם קשורים ביסודם. ויש צד השהו ביניהם גם במחשבה וגם במעשה. והוא, ששני הדינים נובעים מתוך זהירות במצוות שמחייבת הערכה של מצוה שאתה עוסק בה. וחשוב הערכה זה מתבטא בדין עוסק במצוה פטור מן המצוה ובדין אין מעבירין על המצוות. ומתוך כך, הדינים שייכים רק כשאדם עוסק בהם. לכן, אין שייך אין מעבירין כשאינו מניח בפועל. וזה הטעם שפירשו הראשונים ביומא (ע). שאין שייך אין מעבירין במצוות ברוב עם הדרת מלך גבי קריאת התורה ביה"כ במקדש (עי' רש"י שם ד"ה קמ"ל). וענין זה מפורש בספר המכתם (סוכה כו). וז"ל: "כך העוסק במצוה פטור מן המצוה פירוש דוקא עוסק שיש לו עסק וטירדא בזו שאין צריך להניח מפני אחרת כדאמרין אין מעבירין על המצוות."

ולפ"ז נוכל לפרש עוד דיוק בלשון הרמב"ם. כי בהל' תפילין שם כתב "ואסור לאדם להניח מצוה ולעבור ממנה למצוה אחרת אלא מצוה שתבוא לידו של אדם בתחלה בה הוא מתעסק." ויש לעיין למה כפל את דבריו לומר האיסור שבו וגם צד העשה? ולפי הנ"ל י"ל שבא הרמב"ם להדגיש שיש ב' דברים בגוף צורת הדין: א) שהיא רק איסור ששייך בב' מצוות (צד האיסור) וב) שהיא (צד העשה שמתאר איך עובר כלל זה בפועל) דוקא כשעובר בגוף המצוה שהוא עוסק בה.⁵

ה. ביאור בשיטת הרמב"ם

ולפי כל היסודות הנ"ל יש לפרש הרמב"ם בהל' מעשה קרבנות. שהרמב"ם סובר שדין אין מעבירין על המצוות שייך רק בב' מצוות או בב' דברים שראוים למצוה (כמו מקום קצירת העומר או זמן של אדר). וגם שייך רק כשעובר מחפצא שהוא עוסק או פועל בה. ולכן, במצוות שפיכת שיירי

⁵ אולם יש להעיר שלשון זו קרוב ללשון הר"ח בפסחים שם (ואולי מפני זה כתב הרמב"ם אותו לשון).

הדם ביסוד המזבח, הוא עוסק ופועל רק בחפצא של הדם (והחפצא בנידון זה היא מקום המזבח). וממילא, אין הליכה מיסוד המזבח נחשבת להעברה ולא שייך בה דין אין מעבירין. [ולפ"ז צ"ל שמתנות בד' קרנות המזבח הם ד' מצוות או לכה"פ מעשים מחולקים וממילא שייך העברה בדם כשעובר ממקום למקום. ולכן שייך בה דין אין מעבירין כמבואר ביומא (נח:).]

אבל מ"מ אע"פ שאין שייך דין אין מעבירין, עדיין שייך היסוד של זהירות במצוה, רק שאינו חיוב. דהיינו, שבאמת אין גוף אחד ליסוד של מזבח אפילו קודם הפסוק "אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד." וממילא, כשאמר רק "אל יסוד מזבח העולה" אינו מפורש איזה יסוד. ומן הדין, לכאורה יהיה מותר לשפוך באיזה יסוד שירצה, רק שיש מעלה של זהירות לשפוך ביסוד שפגע ביה ברישא. ולזה בא הפסוק "אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד" לחדש שבשפיכת שיירי הדם של חטאת פנימית ביסוד זה הוא חיוב. דהיינו, שהפסוק קבע שמקום שפיכת דם הוא ביסוד שפגע ביה ברישא כשיצא מן ההיכל.

והנה יש לחקור בהגדרת קביעות מקום שפיכת דם ע"פ הפסוק הנ"ל. כי באמת יש ב' אפשרויות: א) שפי' יסוד הוא יסוד מערבי מטעם ההוא דפגע ביה ברישא או ב) שפי' יסוד הוא היסוד שפגע ביה ברישא ובציור שלנו נמצא שהוא יסוד מערבי. והנ"מ בזה הוא איך מפרשים מילת יסוד במקומות אחרים שאינו כתוב אשר פתח אהל מועד. וזה גופא שאילת הגמ' בזבחים (נג). גבי שפיכת שיירי הדם של חטאת חיצונה שכתוב בה רק אל יסוד מזבח העולה. וע"ז שואלת הגמ' אם ילמד סתום מן המפורש ופירוש יסוד שקבע הפסוק הוא יסוד מערבי (צד א') או שפירוש יסוד הוא היסוד שפגע ביה ברישא (צד ב'). ותי' הגמ' כצד השני.

יוצא מזה שיש חילוק בצורת קביעות מקום בין שפיכת שיירי דם חטאת פנימית לבין שיירי דם חטאת חיצונה. והוא, שבחטאת פנימית הקובע רק הטעם הנרמז בפסוק, משא"כ חטאת חיצונה הוא מקום הנאמר בפסוק שנתפרש ע"י הטעם. במילים אחרות, בחטאת פנימית המקור הוא הכלל של ההוא דפגע ביה ברישא, ובחטאת חיצונה המקור הוא הפסוק שנתפרש ע"י הכלל של ההוא דפגע ביה ברישא.⁶

⁶ ולפ"ז נראה שיש נ"מ אם יש הקדמה דוקא ביסוד דרומי אם נתערבו הדם. עי' בתוס' זבחים פא. ד"ה אבל. ולפי הנ"ל, נ"ל שהרמב"ם חולק על הדעה הראשונה ב"ל שם.

ולפ"ז דברי הרמב"ם מובנים היטב. לגבי חטאת פנימית כתב "ושירי הדם שופכן על יסוד המערבי של מזבח החיצון שהוא פוגע בו תחילה בצאתו מן ההיכל", וסובר שהפסוק הפך יסוד של זהירות במצוות מדברי הרשות (או הידור) כשאינו עובר בדבר שעוסק בו לחיוב, וקבע מקום שפיכת שיירי הדם דוקא ביסוד שפגע ביה ברישא – יסוד מערבי. וגבי חטאת חיצונה כתב "ועל יסוד אותה הקרן שהשלים בה המתנות הוא שופך שירי הדם שנאמר ואת כל הדם ישפך אל יסוד מזבח העולה זה יסוד דרומי." כי שם ג"כ אין שייך דין אין מעבירין מטעם הנ"ל, ושם קבע הפסוק מקום שפיכת דם בתורת מקום – דהיינו, יסוד – ופירוש זה הוא ע"י הטעם של קביעות מקום בחטאת פנימי, יסוד שפגע ביה ברישא והוא יסוד דרומי. לכן, הביא הפסוק למקור רק לחטאת חיצונה, כי שם עצם הפסוק הוא הקובע ורק מתפרש ע"י הטעם של ההוא דפגע ביה ברישא, משא"כ גבי חטאת פנימית שהקובע הוא הטעם, והפסוק הוא רק המקור שהטעם של זהירות הוא דבר חיובי כאן.